

Sygn. akt VI U-upr 695/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2022r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku Sekcja ds. Ubezpieczeń Społecznych w VI Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Dorota Witkowska
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Iwona Piotrowicz

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2022 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy J. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o zasiłek opiekuńczy

z odwołania od decyzji z dnia:

26 maja 2021 r., znak: (...)

27 maja 2021 r., znak: (...)

I. Zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje powodowi J. L. prawo do zasiłku opiekuńczego w następujących okresach:

- od 16 marca 2020 r. do 20 marca 2020 r.,
- od 23 marca 2020 r. do 28 marca 2020 r.,
- od 30 marca 2020 r. do 2 kwietnia 2020 r.,
- od 4 kwietnia 2020 r. do 10 kwietnia 2020 r.,
- od 20 kwietnia 2020 r. do 25 kwietnia 2020 r.,
- od 27 kwietnia 2020 r. do 30 kwietnia 2020 r.,
- od 4 maja 2020 r. do 8 maja 2020 r.,
- od 11 maja 2020 r. do 14 maja 2020 r.,
- od 18 maja 2020 r. do 21 maja 2020 r.,

- od 23 maja 2020 r. do 23 maja 2020 r.,
- od 25 maja 2020 r. do 26 maja 2020 r.,
- od 28 maja 2020 r. do 29 maja 2020 r.,
- od 1 czerwca 2020 r. do 1 czerwca 2020 r.,
- od 3 czerwca 2020 r. do 3 czerwca 2020 r.,
- od 5 czerwca 2020 r. do 6 czerwca 2020 r.,
- od 8 czerwca 2020 r. do 10 czerwca 2020 r.,
- od 12 czerwca 2020 r. do 13 czerwca 2020 r.,
- od 16 czerwca 2020 r. do 17 czerwca 2020 r.,
- od 19 czerwca 2020 r. do 19 czerwca 2020 r.,
- od 22 czerwca 2020 r. do 22 czerwca 2020 r.,
- od 24 czerwca 2020 r. do 26 czerwca 2020 r.,
- od 29 czerwca 2020 r. do 2 lipca 2020 r.,
- od 6 lipca 2020 r. do 10 lipca 2020 r.

Na oryginale właściwy podpis

VI U-upr 695/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 maja 2021 roku znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił J. L. prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres od dnia 16 marca 2020 roku do dnia 20 marca 2020 roku, od dnia 23 marca 2020 roku do dnia 28 marca 2020 roku, od dnia 30 marca 2020 roku do dnia 2 kwietnia 2020 roku, od dnia 4 kwietnia 2020 roku do dnia 10 kwietnia 2020 roku, od dnia 20 kwietnia 2020 roku do dnia 25 kwietnia 2020 roku, od dnia 27 kwietnia 2020 roku do dnia 30 kwietnia 2020 roku, od dnia 4 maja 2020 roku do dnia 8 maja 2020 roku, od dnia 11 maja 2020 roku do dnia 14 maja 2020 roku, od dnia 18 maja 2020 roku do dnia 21 maja 2020 roku, od dnia 23 maja 2020 roku do dnia 23 maja 2020 roku, od dnia 25 maja 2020 roku do dnia 26 maja 2020 roku, od dnia 28 maja 2020 roku do dnia 29 maja 2020 roku, od dnia 1 czerwca 2020 roku do dnia 1 czerwca 2020 roku, od dnia 3 czerwca 2020 roku do dnia 3 czerwca 2020 roku, od dnia 5 czerwca 2020 roku do dnia 6 czerwca 2020 roku, od dnia 8 czerwca 2020 roku do dnia 10 czerwca 2020 roku, od dnia 12 czerwca 2020 roku do dnia 13 czerwca 2020 roku, od dnia 16 czerwca 2020 roku do dnia 17 czerwca 2020 roku, od dnia 19 czerwca 2020 roku do dnia 19 czerwca 2020 roku, od dnia 22 czerwca 2020 roku do dnia 22 czerwca 2020 roku.

Kolejną zaś decyzją z dnia 27 maja 2021 roku znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił mu prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres od dnia od dnia 24 czerwca 2020 roku do dnia 26 czerwca 2020 roku, od dnia 29 czerwca 2020 roku do dnia 2 lipca 2020 roku, od dnia 6 lipca 2020 roku do dnia 10 lipca 2020 roku.

Uzasadniając obie decyzje organ rentowy wskazał, że ubezpieczony złożył wniosek o dodatkowy zasiłek opiekuńczy w dniu 21 maja 2021 roku, zatem po upływie 6 miesięcy od ostatniego dnia okresu, za który zasiłek ten przysługiwał. Wobec powyższego roszczenie o wypłatę dodatkowego zasiłku opiekuńczego uległo przedawnieniu. Jednocześnie

organ rentowy uznał, że w aktach brak jest dowodów wskazujących, że niezgłoszenie przez ubezpieczonego roszczenia w terminie nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych.

/decyzje w aktach ZUS na nie numerowanych kartach/

Powód J. L. odwołał się od obu decyzji i wniósł o wypłatę zasiłku zgodnie z wnioskiem.

W uzasadnieniu stanowiska zarzucił, że przepisy ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa nie mają zastosowania do dodatkowego zasiłku opiekuńczego, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Wskazał także, że okres pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego nie wlicza się do okresu pobierania ogólnego zasiłku opiekuńczego, a składając wniosek w dniu 21 maja 2021 roku opierał się na informacji zamieszczonej na stronie internetowej ZUS, zgodnie z którą wniosek o dodatkowy zasiłek opiekuńczy może być złożony w każdym czasie. Podkreślił, że stan epidemii w Polsce nie został odwołany, zaś w jego ocenie prawo do dodatkowego zasiłku opiekuńczego wygasa po upływie 3 miesięcy od odwołania stanu epidemii.

/k. 3-4 odwołanie/

Pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od ubezpieczonego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu stanowiska organ rentowy potrzymał argumentację wyrażoną w uzasadnieniach zaskarżonych decyzji, a ponadto wskazał, że art. 15z ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, dotyczy terminów procesowych i sądowych dla potrzeb postępowania cywilnego. Postępowanie w sprawie wypłaty świadczeń krótkoterminowych toczy się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, zaś przepisy Kodeksu postępowania cywilnego mają zastosowanie dopiero w postępowaniu odwoławczym. Pozwany zarzucił także, że termin na złożenie wniosku upływał 11 stycznia 2021 r., a został złożony 21 maja 2021 r.

/k. 6 odpowiedź na odwołanie/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Bezspornym jest, że powód J. L. podlegał ubezpieczeniom społecznym w tym chorobowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Bezspornym jest również, że powód w następujących okresach sprawował osobistą opiekę nad swoim małoletnim synem D. L. z uwagi na zamknięcie przedszkola, do którego uczęszczało dziecko, z powodu epidemii wywołanej koronawirusem COVID-19: od dnia 16 marca 2020 roku do dnia 20 marca 2020 roku, od dnia 23 marca 2020 roku do dnia 28 marca 2020 roku, od dnia 30 marca 2020 roku do dnia 2 kwietnia 2020 roku, od dnia 4 kwietnia 2020 roku do dnia 10 kwietnia 2020 roku, od dnia 20 kwietnia 2020 roku do dnia 25 kwietnia 2020 roku, od dnia 27 kwietnia 2020 roku do dnia 30 kwietnia 2020 roku, od dnia 4 maja 2020 roku do dnia 8 maja 2020 roku, od dnia 11 maja 2020 roku do dnia 14 maja 2020 roku, od dnia 18 maja 2020 roku do dnia 21 maja 2020 roku, od dnia 23 maja 2020 roku do dnia 23 maja 2020 roku, od dnia 25 maja 2020 roku do dnia 26 maja 2020 roku, od dnia 28 maja 2020 roku do dnia 29 maja 2020 roku, od dnia 1 czerwca 2020 roku do dnia 1 czerwca 2020 roku, od dnia 3 czerwca 2020 roku do dnia 3 czerwca 2020 roku, od dnia 5 czerwca 2020 roku do dnia 6 czerwca 2020 roku, od dnia 8 czerwca 2020 roku do dnia 10 czerwca 2020 roku, od dnia 12 czerwca 2020 roku do dnia 13 czerwca 2020 roku, od dnia 16 czerwca 2020 roku do dnia 17 czerwca 2020 roku, od dnia 19 czerwca 2020 roku do dnia 19 czerwca 2020 roku, od dnia 22 czerwca 2020 roku do dnia 22 czerwca 2020 roku, od dnia 24 czerwca 2020 roku do dnia 26 czerwca 2020 roku, od dnia 29 czerwca 2020 roku do dnia 2 lipca 2020 roku, od dnia 6 lipca 2020 roku do dnia 10 lipca 2020 roku.

Bezspornym jest, że w związku z powyższym powód złożył pozwanemu w dniu 21 maja 2021 r. wniosek o wypłatę dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okresy j/w.

Powód mieszka i prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z żoną M. L. oraz dwójką małoletnich dzieci w wieku 6 i 10 lat. W okresie, kiedy ogłoszono epidemię koronawirusa COVID-19 M. L. była zatrudniona w sklepie sieci (...), który pracował na dwie zmiany od godziny 5:45 do godziny 15:00 oraz od godziny 14:30 do godziny 23:15. Żona powoda pracowała na różnych zmianach, a rozliczenie następowało kwartalnie. Bywało, że miała wg grafiku 3 lub 2 dni wolne, a bywało, że pracowała przez 6 kolejnych dni a wolny miała 1 dzień.

Kiedy żona powoda pracowała, on zajmował się dziećmi. Natomiast w swoje dni wolne od pracy to M. L. opiekowała się dziećmi, a powód pomagał matce w opiece nad chorym na raka ojcem. Ojciec powoda zachorował w maju 2020 r. i dość ciężko przechodził chorobę. Powód pomagał w wożeniu ojca do lekarza oraz w codziennych czynnościach od mycia po ubranie, czy w zawiezieniu na wózku lub zanieśieniu do łazienki. Ojciec powoda nic nie mógł przy sobie zrobić, trzeba było go nakarmić, ubrać. Od czasu kiedy upadł, był już leżący. Powód jak rano wyjeżdżał do rodziców, to w nocy wracał. Chodziło także o to, aby odciążać matkę powoda psychicznie i fizycznie. Powód bardzo przeżywał chorobę ojca, podupadł psychicznie, był załamany i zmęczony. Ostatecznie ojciec powoda ostatni czas spędził w hospicjum, gdzie po około miesiącu zmarł w dniu 6 sierpnia 2021 r.

(dowód: k. 42 protokół elektroniczny rozprawy z 25 maja 2022 r. - zeznania świadka M. L., k. 22 kopia aktu zgonu)

Na stronie internetowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych była zamieszczona informacja, z której wynika, że wniosek o dodatkowy zasiłek opiekuńczy może zostać złożony w dowolnym momencie.

(dowód: k. 36-39 - wydruk strony internetowej www.zus.pl/baza-wiedzy/biezace-wyjasnienia-komerek-merytorycznych stan na dzień 25.05.2022 r.; k. 34-35 wydruk ze strony internetowej ZUS z zakładki „Aktualności” z dnia 24 maja 2022 r.)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych oraz dowodów w postaci zeznań świadka M. L. i dokumentów w tym stanowiących screeny ze strony internetowej pozwanego.

Okoliczności bezsporne nie budziły wątpliwości, bowiem wynikały wprost ze zgodnych oświadczeń stron lub z nie kwestionowanych dokumentów.

Spór stron – zgodnie z podniesionymi zarzutami - dotyczył tego, czy powód zachował termin do złożenia wniosku o dodatkowy zasiłek opiekuńczy w związku ze sprawowaniem osobistej opieki nad synem D. L. z powodu zamknięcia przedszkola, do którego dziecko uczęszczało, w związku z ogłoszoną od 20 marca 2020 r. epidemią SARS-CoV-2 z mocy Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. 2020.491), a wcześniej ogłoszonym od 14 marca 2020 r. stanem zagrożenia tą epidemią z mocy Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz.U. 2020.433).

Pozwany nie kwestionował faktu zamknięcia przedszkola w spornym okresie. Okoliczność ta nie budziła także wątpliwości Sądu, zwłaszcza w świetle Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2020.410, ze zm.).

W zakresie przyczyn niezłożenia wniosku o dodatkowy zasiłek opiekuńczy przez powoda w terminie, Sąd oparł swoje ustalenia faktyczne na podstawie zeznań świadka M. L. oraz dowodów z dokumentu w postaci wydruku strony internetowej pozwanego, z których jeden złożył pozwany a jeden pochodził z oględzin powszechnie dostępnej strony internetowej pozwanego dokonanych przez Przewodniczącego na posiedzeniu niejawnym w dniu 24 maja 2022 r.

Zeznania świadka M. L. Sąd uznał za wiarygodne w całości, gdyż były to zeznania spontaniczne, spójne, jasne oraz logiczne.

Oceniając zaś odwołanie, Sąd uznał, że zasługiwało na uwzględnienie w całości. W pierwszej kolejności należy podkreślić, że kwestią sporną w niniejszej sprawie była okoliczność, czy powód zachował termin do złożenia wniosku o dodatkowy zasiłek opiekuńczy. Nie było zaś kwestionowane przez pozwanego, że powód spełnia pozostałe przesłanki do otrzymania tego zasiłku, ale jedynie okoliczność, że w świetle art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. 2020.870, ze zm. – zwana dalej ustawą zasiłkową) roszczenie powoda przedawniło się, bowiem zgodnie ze wskazanym przepisem roszczenie o wypłatę zasiłku m.in. opiekuńczego przedawnia się po upływie 6 miesięcy od ostatniego dnia okresu, za który zasiłek przysługuje.

Powód zarzucał, że wskazana ustawa zasiłkowa nie znajduje zastosowania w sprawie. Jednakże zarzut ten nie był zasadny, bowiem wprost z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. 2020.475, ze zm.) wynika, że dodatkowy zasiłek opiekuńczy przyznawany jest w trybie i na zasadach określonych w ustawie zasiłkowej. A zatem do dodatkowego zasiłku opiekuńczego zastosowanie znajdują również terminy przedawnienia określone w art. 67 ustawy zasiłkowej.

Poza sporem pozostawało, że powód złożył wniosek o przyznanie prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego w dniu 21 maja 2021 roku. Licząc zatem wynikający z art. 67 ust. 1 ustawy zasiłkowej okres 6 miesięcy na złożenie wniosku oraz mając na uwadze, że powód wnosił o zasiłek za różne kilkudniowe okresy, gdzie najdawniejszy przypadał od 16 do 20 marca 2020 r. a ostatni od 6 do 10 lipca 2020 r., to okres przedawnienia dla jego żądania wypadał dla poszczególnych okresów zasiłku odpowiednio między 20 września 2020 r. a 10 stycznia 2020 r. Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, że wniosek powoda z 21 maja 2021 r. został złożony po upływie 6-cio miesięcznego terminu.

Mając jednak na uwadze zarzuty powoda odwołujące się do informacji, że nie ma terminu na złożenie wniosku o dodatkowy zasiłek opiekuńczy oraz związane z sytuacją rodzinną i chorobą ojca Sąd rozważał, czy w sprawie nie znajdzie zastosowania art. 67 ust. 3 ustawy zasiłkowej a konkretnie, czy nie zgłoszenie wniosku przez powoda w terminie nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych, przy czym należy podkreślić, że omawiane ustawowe pojęcie „przyczyn niezależnych od osoby uprawnionej” jest pojęciem niedookreślonym i nie należy utożsamiać go z zawinieniem, ale należy to pojęcie oceniać szerzej z uwzględnieniem kontekstu systemowego i celu regulacji (na taki aspekt pojęcia „przyczyn niezależnych od osoby” jako terminu niedookreślonego zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 8 stycznia 2014 r. I UK 231/13, lex nr 1620440).

Odnosząc powyższe do sytuacji powoda, w pierwszej kolejności należy mieć na uwadze, że roszczenie powoda dotyczy prawa do wyjątkowego zasiłku, bowiem jego wprowadzenie wynikało z zapotrzebowania społecznego w związku z wprowadzonym stanem zagrożenia a następnie epidemii SARS CoV-2 i wprowadzonych w związku z tym szeregu obostrzeń i zakazów, które przyjęły formę tzw. lockdownu. Życie społeczne, zawodowe czy gospodarcze niemal z dnia na dzień zostało znacznie ograniczone, co było sytuacją całkowicie nową i przez to zaskakującą zarówno dla społeczeństwa jak i władz. Przyjmowane rozwiązania legislacyjne były nowatorskie w systemie prawnym, bardzo obszerne, ulegały częstym zmianom, budząc niejednokrotnie wątpliwości interpretacyjne. Społeczeństwo głównie za pośrednictwem mediów dowiadywało się o podstawowych zasadach i przyjmowanych rozwiązaniach w związku z epidemią. Zatem zupełnie zrozumiałe było, że w tych okolicznościach powód szukał bardziej szczegółowej wiedzy o dodatkowym zasiłku opiekuńczym z ubezpieczenia społecznego i opierał się w tym zakresie na informacjach umieszczonych na oficjalnych stronach internetowych ZUS, który w jego przypadku był płatnikiem. Jak się jednak okazało informacje te mylnie sugerowały brak ograniczenia terminem na złożenie wniosku o dodatkowy zasiłek opiekuńczy. W tych okolicznościach zupełnie zrozumiałe jest, że powód, który znalazł się dodatkowo w wyjątkowej sytuacji osobistej w związku z ciężką chorobą ojca, odkładał złożenie wniosku pozostając w usprawiedliwionym przekonaniu, że nie musi się spieszyć, skoro może złożyć ten wniosek „w dowolnym momencie”. W tych okolicznościach w pełni wiarygodne były tłumaczenia powoda, że ciężka choroba nowotworowa i stan zdrowia ojca

były dla niego trudnym doświadczeniem, gdzie pomagał w opiece nad ojcem i chciał spędzić z nim jak najwięcej czasu. Żona powoda potwierdziła, że powód był sytuacją wyczerpany psychicznie i fizycznie, co w ocenie Sądu jest i zrozumiałe i wiarygodnie tłumaczy dlaczego powód nie stawiał na pierwszym miejscu kwestii złożenia wniosku o dodatkowy zasiłek opiekuńczy. I mimo, że świadek zeznała, że przypominała o tym wniosku ale powód zapominał zaaferowany sytuacją ojca, to wiarygodne jest wytłumaczenie powoda, że nie było to dla niego pilne, skoro uważał, że nie ma terminu ograniczającego złożenie wniosku. Wiarygodnie powód wytłumaczył, że przed umieszczeniem ojca w hospicjum, co miało miejsce pod koniec czerwca lub na początku lipca 2021 r., mieli dodatkową pomoc, gdyż przychodziła do ojca pielęgniarka i lekarz podając leki przeciwbólowe i to miało miejsce przed czerwcem 2021 r. (k. 00:42:25 i n. e-protokół rozprawy z 25 maja 2022 r. – k. 42). W tych okolicznościach – w ocenie Sądu – należy uznać, że kiedy ojciec powoda uzyskał większą pomoc w chorobie dzięki wizytom pielęgniarki i lekarza, co jednocześnie odciążało powoda w opiece nad ojcem, wówczas 21 maja 2021 r. złożył pozwanemu wniosek, a mając na uwadze, że pozwany umieścił mylne informacje o terminie złożenia tego wniosku, to uznać należy, że nie złożenie w terminie wniosku o dodatkowy zasiłek opiekuńczy przez powoda nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych.

Jeżeli niezgłoszenie roszczenia o wypłatę zasiłku nastąpiło z przyczyn niezależnych od osoby uprawnionej – tak jak Sąd uznał w odniesieniu do powoda - to w takiej sytuacji 6-miesięczny termin przedawnienia roszczenia o wypłatę dodatkowego zasiłku opiekuńczego rozpoczyna bieg z dniem ustania przeszkody nieuniemożliwiającej zgłoszenie roszczenia. O ile sytuacja związana z opieką nad ojcem trochę dała wytchnienia powodowi w maju 2021 r., kiedy przed czerwcem 2021 r. w opiekę tą była włączona pielęgniarka i lekarz, o tyle na stronie internetowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w dalszym ciągu (co najmniej do 24 maja 2022 r. tj., jak dokonał oględzin strony Przewodniczący) umieszczona jest informacja o możliwości zgłoszenia wniosku o dodatkowy zasiłek opiekuńczy w „dowolnym momencie”. W takiej sytuacji uznać należy, że składając wniosek w dniu 21 maja 2021 r., powód nie zgłosił go po upływie terminu przedawnienia roszczenia o wypłatę dodatkowego zasiłku opiekuńczego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał powodowi prawo do dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres wskazany we wniosku, o czym orzeczono w pkt. I wyroku.

Na oryginale właściwy podpis